

PAŽINTINIO ŽYGIO „GAMTOS DETEKTYVAI“ MŪŠOS TYRELIO PELKĖJE PROGRAMA

Vieta: Mūšos tyrelio pelkės pažintinis takas, esantis Žagarės regioniniame parke.

Rekomenduojamas laikas: balandis-gegužė.

Atstumas: 6-8 km.

Trukmė: 3-4 val.

Temos: tipiniai aukštapelkių augalai; negyvos medienos reikšmė ekosistemoms.

Rekomenduojama įranga: išmanusis telefonas arba fotoaparatas, entomologiniai tinkleliai, žiūronai, apsauginės priemonės nuo erkių.

Žemėlapis:

Planas:

- Žygis prasideda Mūšos tyrelio pelkės pažintinio tako pradžioje.
- Žygiuojama pažintiniu taku aukštapelkėje, atkreipiant dėmesį į informacinius standus apie pelkės gamtines vertybes.
- Lipama į apžvalgos bokštelį. Žiūronais stebimi pelkės paukščiai. Kalbama apie pelkių sausavimo žalą ekosistemai.
- Stebimi tipiniai aukštapelkių augalai. Ieškoma spanguolių (kartais galima pamatyti pernykščių uogų), bruknių, mėlynių, vaivorų, viržių ir kt. Susipažįstama su kiminu – aukštapelkę formuojančia samana. Dalyviai bando išsiaiškinti, kaip atsiranda

aukštapelkė ir durpynai. Tyrinėjant augalus galima pastebėti ir saulėje besišildančių gyvavedžių driežų bei angių.

- Atkreipiama dėmesį į senas, bet tik kelių metrų aukščio aukštapelkėje augančias pušis. Dalyviai susipažįsta su sulėtėjusiu jų gyvenimu.
- Takas iš aukštapelkės pereina į mišką. Tyrinėjama negyva mediena ir po jos žieve aptinkami organizmai, susipažįstama su trūnijančios medienos reikšmę ekosistemai. Po trūnijančio medžio žieve gausų kolembolų, vėdarėlių, šimtakojų ir kitų smulkių organizmų. Surasti vabzdžiai ir grybai stebimi nešiojamo mikroskopu.
- Sankryžoje, priklausomai nuo dalyvių poreikių, renkamas eiti ilgesniu arba tolimesniu keliu.
- Apėjus ratą grįžtama į žygio pradžios vietą. Žygis baigiamas.

Pagal šią programą 2023 metų balandžio 27 dieną vykusio „Gamtos detektyvų“ žygio metu dalyviai aptiko, atpažino ir nufotografavo apie 20 organizmų rūšių. Žygiuodami mediniu pelkėje įrengtu taku, aptiko daugybę gyvavedžių driežų. Entomologiniu tinkleliu buvo pagauta daug voragyvių rūšių, tačiau žygeiviams neprasčiausias pagautas gyvūnas buvo *Orchesella* genties kolembola.

Visas „Gamtos detektyvų“ aptiktas rūšis galite stebėti čia:

<https://www.inaturalist.org/projects/aukstumalos-pazintinis-takas-gd>

Šį biologinės įvairovės sąrašą gali pildyti kiekvienas, apsilankęs trumpiausiam Lietuvos pažintiniame take Mūšos tyrelio pelkėje ir fotografuodamas organizmus bei dalindamasis jų nuotraukomis platformoje *iNaturalist*.

